

ЗАСТОСУВАННЯ СТАТИЧНИХ СИНХРОННИХ КОМПЕНСАТОРІВ ДЛЯ КОМПЕНСАЦІЇ РЕАКТИВНОЇ ПОТУЖНОСТІ ТА СИМЕТРУВАННЯ НАВАНТАЖЕНЬ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Розглянуто системи керування статичними синхронними компенсаторами СТАТКОМ для компенсації реактивної потужності та симетрування електричних навантажень.

Ключові слова: статичні тиристорні компенсатори, СТАТКОМ, компенсація реактивної потужності, система імпульсно-фазового керування.

Abstract

The system controls static synchronous compensators STATCOM for reactive power compensation and balancing electrical loads.

Keywords: static thyristor compensation, STATCOM, compensation reactive power, system impulsno-phase control.

Вступ

Статичні синхронні компенсатори СТАТКОМ і статичні тиристорні компенсатори СТК дуже схожі за функціональними можливостями компенсації реактивної потужності, але основні принципи роботи їх кардинально відрізняються. СТАТКОМ є шунт-підключеним синхронним джерелом напруги, в той час як СТК працює як шунт-підключена регульована реактивна провідність. Ця різниця вирізняє СТАТКОМ в кращій продуктивності, і більшій гнучкості застосування, ніж ті, що досяжні з СТК [1]. Установка СТАТКОМ є менш габаритною ніж СТК в силу відсутності накопичувальних елементів. Це дозволяє раціонально використовувати територію підстанції, особливо в умовах міста.

Результати досліджень

Структурна схема керування СТАТКОМ (див. рисунок) містить: вимірювальний канал ВК перетворення струмів та напруг, інформаційно-вимірювальний перетворювач ІВП, систему імпульсно-фазового керування СІФК, блок фазової автопідстройки частоти ФАЧ.

Потужність генерування окремих фаз СТАТКОМ, яка забезпечує компенсацію реактивної потужності та симетрування навантажень, можна визначити з формул:

$$\begin{aligned}
 P_a &= -P_2; \quad Q_a = -kQ_1 - Q_2; \\
 P_b &= \frac{1}{2} P_2 - \frac{\sqrt{3}}{2} Q_2; \quad Q_b = -kQ_1 + \frac{\sqrt{3}}{2} P_2 + \frac{1}{2} Q_2; \\
 P_c &= \frac{1}{2} P_2 + \frac{\sqrt{3}}{2} Q_2; \quad Q_c = -kQ_1 - \frac{\sqrt{3}}{2} P_2 + \frac{1}{2} Q_2,
 \end{aligned} \tag{1}$$

де k – ступінь компенсації реактивної потужності; $P_a, P_b, P_c, Q_a, Q_b, Q_c$ – потужність відповідних фаз СТАТКОМ, Q_1 – реактивна потужність прямої послідовності навантаження P_2, Q_2 – активна і реактивна потужність зворотної послідовності навантаження.

Для визначення напруги окремих фаз СТАТКОМ необхідно розв'язати систему рівнянь відносно U_a та δ_a

